Gemeenteraad

Aan de gemeenteraad

Dienst/afdeling: SMO

Onderwerp: Kinderen in armoede en flankerend armoedebeleid

Wat adviseert het college te besluiten?

1. In te stemmen met de inzet van de extra middelen ten behoeve van kinderen in armoede conform bijgevoegde begroting.
2. In te stemmen met het subsidievoorstel voor het flankerend armoedebeleid conform bijgevoegde begroting.
3. De Verordening Meedoen is Belangrijk 2017 vast te stellen.

Wat is de aanleiding voor dit voorstel?

Armoede is meer dan een tekort aan financiële middelen. Armoede is een vorm van sociale uitsluiting waarin meerdere risico's als een laag inkomen, een slechte arbeidsmarktpositie, problematische schulden, een laag opleidingsniveau, dakloosheid en gezondheidsproblemen vaak samenkomen. Dit vooral in situaties waarin nauwelijks uitzicht is op werk of verandering in leefsituatie. Inwoners kunnen hierdoor niet volwaardig meedoen in de maatschappij.

De aanleiding voor dit voorstel is het extra budget voor kinderen in armoede, het tekort aan subsidie in het flankerend armoedebeleid en het onderzoek naar huishoudens met een laag inkomen.

1. Budget Armoedebestrijding kinderen

In de december circulaire wordt aangegeven dat we structureel extra middelen krijgen vanaf 2017 voor armoedebestrijding kinderen. De bijdrage 2017 voor Oss is berekend op € 429.262. Het rijk dringt aan op samenwerking met Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds, Stichting Leergeld, Jarige Job en Nationaal Fonds Kinderhulp. Wij werken in Oss al met deze fondsen samen. Met Leergeld, Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds hebben wij een subsidierelatie. Jarige Job is voor kinderen van de voedselbank. Zij zorgen voor de aanmelding en verspreiding van de pakketten. Het Nationaal Fonds Kinderhulp wordt ingezet door verwijzers om een extra aanvraag te doen in individuele gevallen.

Naast een budget voor armoedebestrijding voor kinderen is ook een budget opgenomen voor bestrijding van armoede bij ouderen. De inzet van dat bedrag wordt nog in gezamenlijkheid met de partners bepaald.

2. Subsidievoorstel flankerend armoedebeleid

De gemeente Oss investeert naast inkomensondersteunende regelingen ook in flankerend armoedebeleid. Met deze partijen hebben we een vangnet gecreëerd voor inwoners die een tekort

aan financiële middelen hebben en om die reden niet volwaardig kunnen meedoen in de maatschappij. We hebben regelmatig overleg met de partners om de samenwerking tussen de voorzieningen te versterken en het bereik van voorzieningen te vergroten.

3. Onderzoek naar huishoudens met een laag inkomen
Begin 2017 hebben we een uitgebreid onderzoek afgerond naar huishoudens met een laag inkomen en specifiek naar kinderen in een huishouden met een laag inkomen. Een laag inkomen staat niet gelijk aan armoede. Wel is het risico op armoede groter wanneer huishoudens langdurig een laag inkomen hebben. Onder armoede verstaan we het niet kunnen voorzien in basale basisbehoeften of maatschappelijke participatie.

De resultaten geven aan dat de armoedeproblematiek in Oss groot is en zelfs nog groeit. Dit vraagt om verdieping. Het college wil naast de activiteiten van dit raadsvoorstel een verdiepingslag maken op basis van dit onderzoek. Wij zullen uw raad hierover informeren.

In de bijlage vindt u beide rapporten met een samenvatting en alle cijfers.

Welk resultaat willen we bereiken?

Onze regelingen zijn gericht op meedoen. Dat kan voor iedereen anders zijn. Daarom willen we niet alles vastleggen en ruimte voor maatwerk laten. Daarnaast willen we inwoners zelf verantwoordelijkheid geven voor de wijze waarop ze dat invullen. Dat betekent dat sommige regelingen verstrekt worden in de vorm van een tegemoetkoming of bijdrage.

Alle bestaande en aanvullende regelingen zijn van toepassing voor huishoudens met inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Bescheiden vermogen onder de grens zoals genoemd in artikel 34 van de Participatiewet, telt niet mee bij de aanspraak op de regelingen voor sociale minima. Met kinderen bedoelen we thuiswonende kinderen tot 18 jaar.

1. Alle kinderen doen mee
We willen zoveel mogelijk kinderen mee laten doen. Een laag inkomen mag de participatie van kinderen niet beperken. We investeren al in het Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds, Stichting Leergeld en we kennen de bijdrage uit Meedoen is Belangrijk. Met de extra middelen willen we:
1. de bestaande regelingen uitbreiden
2. extra activiteiten toevoegen
3. nieuwe projecten een kans geven d.m.v. Oss Innoveert editie Kinderen in Armoede

We richten ons op educatie, sport, cultuur en recreatie. Op deze gebieden zullen we de bestaande regelingen uitbreiden of extra activiteiten toevoegen. Ook gaan we wijkgericht werken voor de wijken waar volgens het onderzoek de meeste huishoudens zijn met een laag inkomen.

Jongeren zijn een specifieke doelgroep in de aanpak. Uit het onderzoek blijkt dit ook de grootste groep in een huishouden met een laag inkomen. Zij maken op dit moment ook het meest gebruik van het Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds en Leergeld. Met hen willen we in gesprek om te kijken wat zij nog meer nodig hebben om mee te kunnen doen.

2. Dekkend aanbod flankerend armoedebeleid

We subsidiëren de volgende partijen in het flankerend armoedebeleid:
1. Stichting de Voedselbank Oss e.o.
2. Stichting de Kledingbank
3. Stichting Met Elkaar
4. Schuldhulpmaatjes (via Stichting Met Elkaar)

In 2016 hebben we de subsidie van de Voedselbank verhoogd om tegemoet te komen aan de stijgende lasten, waardoor de Voedselbank in staat is om aan de vraag te blijven voldoen.

Eind 2016 heeft het college besloten Ons Welzijn tijdelijk extra te financieren om de toegang tot de armoedevoorzieningen te verbeteren. Naast het regelen van de toegang bieden we nu ook begeleiding en zorgen we dat deze inwoners de juiste hulp krijgen. Door de toegang tot de armoedevoorzieningen niet alleen administratief te benaderen, maar ook meer persoonlijk contact toe te voegen, zorgen we voor een groter bereik en verbetering van de situatie van inwoners in armoede. De eerste ervaringen zijn positief. Om dit een kans te geven en ons bereik van de armoedevoorzieningen te verhogen, willen we hiervoor de komende jaren nog middelen opnemen. Eind 2017 vindt de eerste evaluatie plaats.

We stellen voor de volgende subsidies te verhogen door jaarlijks:
€ 25.000,- extra beschikbaar te stellen voor Stichting de Voedselbank.
€ 26.500,- beschikbaar te stellen voor de toegang tot de armoedevoorzieningen.
€ 5.000,- extra beschikbaar te stellen voor Stichting de Kledingbank.
Door middel van deze inzet hebben we een dekkend aanbod van voorzieningen in het flankerend armoedebeleid.

Naast de gesubsidieerde voorzieningen ontstaan er ook maatschappelijke initiatieven. Zo zijn er particulieren die via sociale media kleding of spullen inzamelen en aanbieden. In sommige gevallen creëert het aanbod de vraag en groeien deze initiatieven uit hun jasje. Dat leidt dan tot subsidieaanvragen of de vraag om accommodatie. In 2016 hebben we eenmalig een subsidie verleend aan de Ruilwinkel voor hun doorontwikkeling naar zelfstandigheid. Deze subsidie was in cofinanciering met het Kansfonds.

We stellen voor geen extra subsidie meer beschikbaar te stellen voor extra initiatieven in het flankerend armoedebeleid. De kracht van deze initiatieven is juist dat ze door het maatschappelijk veld gedragen worden. We adviseren aanvragers samenwerking te zoeken met de bestaande voorzieningen of andere vormen van financiering of sponsoring te zoeken.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel? (=want)

1. Alle kinderen doen mee

Het voorstel bevat de terreinen educatie, sport, cultuur en recreatie. Door een breed aanbod te creëren, kunnen we zoveel mogelijk kinderen bereiken. Daarnaast is er in deze opzet ruimte gelaten voor nieuwe activiteiten door Oss Innoveert toe te voegen.

1.1. Bestaande regelingen uitbreiden

Door de bestaande regelingen uit te breiden kunnen meer kinderen meedoen. In 2016 was het budget voor het jeugdsportfonds ontoereikend. Door het bedrag structureel te verhogen, kunnen zij meer kinderen laten sporten.

Doordat we de voorziening voor zwemlessen in natura uitbetalen, weten we zeker dat deze kinderen een zwemdiploma kunnen halen. Als het gaat om de extra bijdrage voor schoolkosten kiezen we voor een betaalmoment in augustus om het risico te verkleinen dat de middelen voor andere doeleinden ingezet worden.

1.2 Extra activiteiten

Door wijkgericht activiteiten aan te bieden, worden de kinderen bereikt in de wijken waar de meeste armoede is. Bovendien bieden deze activiteiten extra ontwikkelingskansen voor kinderen in de naschoolse periode.

Omdat we met jongeren in gesprek gaan, kunnen we een aanbod op maat ontwikkelen. Het bereik zal daardoor hoger zijn.

1.3 Oss Innoveert editie kinderen in armoede

Oss Innoveert is een methode die werkt om nieuwe initiatieven een kans te geven. Als het gaat om kinderen in armoede werken we veel samen met onze partners. Door ruimte op te nemen voor innovatie willen we onze partners uitnodigen om samen met dit probleem aan te pakken.

2. Dekkend aanbod flankerend armoedebeleid

We kiezen er voor om onze bestaande voorzieningen te versterken. Daarmee voorkomen we versnippering en stimuleren we de samenwerking.

Wat zijn tegenargumenten of risico's? (=maar)

1. Alle kinderen doen mee

1.1. Bestaande regelingen uitbreiden

Door meer regelingen in natura uit te betalen ontneem je inwoners de eigen verantwoordelijkheid en is er meer risico op stigmatisering. Ouders zullen bij de vereniging of de zwemschool moeten

aangeven dat ze gebruik maken een fonds of een regeling. Dat kan een drempel zijn om van de voorzieningen gebruik te maken.

1.2 Extra activiteiten
Omdat we de activiteiten wijkgericht aanbieden kan het zijn dat er ook kinderen meedoen die niet tot de doelgroep behoren. Daarnaast kiezen we er voor om nog niet alles in te vullen, zoals de activiteiten voor jongeren en de voorzieningen op het gebied van recreatie. We lopen daarmee het risico dat de middelen dit jaar niet volledig worden besteed.

1.3 Oss Innoveert editie kinderen in armoede
Doordat we breed uitvragen, weten we niet hoeveel en van welke kwaliteit de plannen zullen zijn. Daarnaast is Oss Innoveert gebaseerd op leren en proberen. Het kan zijn dat het uiteindelijk geen duurzaam resultaat oplevert.

2. Dekkend aanbod flankerend armoedebeleid
Door uit te gaan van het bestaande aanbod krijgen extra initiatieven op dit moment geen kans om in het subsidieprogramma opgenomen te worden.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën
Vanuit de decembercirculaire 2016 gemeentefonds krijgt onze gemeente vanaf 2017 € 429.262,00 extra middelen voor armoedebestrijding kinderen. Dit is een structureel bedrag, bij de meicirculaire zal elk jaar een actualisatie van genoemd bedrag plaatsvinden. Bij de decembercirculaire 2016 is voor 2017 en 2018 ook een extra bedrag van circa € 18.000,00 per jaar voor armoedebestrijding ouderen toegezegd.

In de bijgevoegde begroting hebben we deze middelen en die voor flankerend armoedebeleid, intensivering armoedebeleid en schuldhulpverlening bij elkaar gezet. Dit is wat we extra doen naast de reguliere bijstand, bijzondere bijstand en minimaregelingen.

We hebben structureel middelen opgenomen voor Oss Innoveert Kinderen in Armoede. Het kan zijn dat er initiatieven zijn die we structureel willen subsidiëren, daardoor wordt de innovatieruimte ieder jaar kleiner.

b. Communicatie
De grootste uitdaging voor de uitvoering van plannen is het bereik. We willen zoveel mogelijk kinderen bereiken. Als we kijken naar het gebruik van de huidige voorzieningen en het aantal kinderen in een huishouden met een laag inkomen, zien we dat we een grote groep nog niet bereiken.

Samen met de afdeling communicatie stellen we een communicatieplan op om nieuwe voorzieningen onder de aandacht te brengen. We trekken samen op met de bewustwordingscampagne "Samen slimmer met geld". Naast de algemene commucatie zullen we ons specifiek richten op jongeren en werkenden met een laag inkomen.

Onze partners zijn een belangrijk schakel in het bereiken van de doelgroep. Daarom zitten er sinds maart jl. consulenten van het team inkomen in de sociale teams. Op deze manier kunnen zij andere professionals informeren over de regelingen en kunnen inwoners direct doorverwezen worden.

c. Uitvoering
Voor het uitvoeren van de regelingen is het nodig de verordening Meedoen is Belangrijk aan te passen. Met de vastgestelde verordening kunnen we aangepaste regelingen gaan uitvoeren.

Zodra de voorstellen zijn vastgesteld kunnen we verder met de uitvoering. We zijn al gestart met de voorbereidingen, zodat we direct na uw raadsbesluit met de uitvoering kunnen starten. We willen dat zoveel mogelijk van de middelen nog dit jaar bij deze groep kinderen terecht komt.

d. Overlegd met
Irene Rouwenhorst, programmamanager Werk Inkomen en Onderwijs
Martien van Hoof, teamleider team Inkomen
Edith Langen en Geertje Ruijs, consulenten team Inkomen
Humphrey de la Croix, kwaliteitsmedewerker bedrijfsvoering sociaal domein
Peter Nederlof, beleidsadviseur Inkoop
Tiara Portier, communicatieadviseur Sociaal Domein
René van Boekel, financieel adviseur
Kenniskring WIAS Adviesraad Sociaal Domein

De plannen voor kinderen in armoede zijn besproken met de partners van het flankerend armoedebeleid en schuldhulpverlening; Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds, Stichting Leergeld, Golfbad Oss, Stichting de Voedselbank e.o., Stichting Met Elkaar (voorheen PROTA), Stichting de Kledingbank, sociale teams, Ons Welzijn, Schuldhulpmaatjes en andere betrokkenen.

Burgemeester en wethouders van Oss,

De secretaris,	De burgemeester,
drs. M.J.H. van Schaijk	drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans

Bijlagen

- Plan van aanpak extra inzet kinderen in armoede

- Begroting armoedebeleid en kinderen in armoede
- Onderzoek naar huishoudens met een laag inkomen
- Onderzoek naar minderjarigen armoedegrens
- Concept verordening Meedoen is Belangrijk
- Advies Adviesraad Sociaal Domein

Samenvatting

De gemeente Oss ontvangt vanaf 2017 extra middelen voor kinderen in armoede. In het plan van aanpak stellen we voor de extra middelen in te zetten voor het uitbreiden van bestaande regelingen, extra activiteiten toe te voegen en ruimte te laten voor nieuwe initiatieven. Daarnaast passen we subsidies in het flankerend armoedebeleid aan om een dekkend aanbod van voorzieningen te creëren.